



Jaione Camborde

Laura Romero

García MC

Xurxo Souto

Aitana Otero



Gaitafilms

Cestola na Cachola

“ O GALEGO, A MIÑA LINGUA PROPIA ”



Rosalía Fernández Rial

Aldaolado

Monoulous Dop



Leandro Lamas

Paula Carballeira

Mutante Creativo

MI Pérez

Fran Cañetas



Irene Lourido

Davide Salvado

Raíña Vermella

María Yáñez

Lois Blanco Araúxo



Cultura da Deputación da Coruña



@DACultura



Deputación DA CORUÑA

“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



MARÍA YÁÑEZ
MAPEANDO O GALEGO NAS REDES

María Yáñez Anllo (Lugo, 1978) é xornalista, investigadora e produtora de contidos dixitais. É licenciada en Xornalismo e Máster en Estudos Teóricos e Comparados da Literatura e da Cultura pola USC. Leva 20 anos traballando en cinema, televisión e internet, sobre todo explorando as interseccións entre estes medios. É especialista en narrativas dixitais, en contido web e en distribución e promoción audiovisual na rede. Foi socia fundadora da empresa de comunicación dixital A Navalla Suíza e coeditora de EMBED.at, publicación en torno a audiovisual contemporáneo e a cultura aberta. Formou parte do equipo fundador de Screenly, plataforma para a distribución de cinema en salas baixo demanda, da que foi responsable de comunicación e desenvolvemento.

Traballa de forma independente facendo estratexias de contidos e comunicación para distintos proxectos relacionados co audiovisual. Entre os máis recentes están a distribución e promoción da película Encallados e do documental Os días afogados, a dirección de comunicación do TEK-FEST | Encontro de tecnoloxías emerxentes de Pontevedra, a coordinación de actividades do festival de contidos dixitais Carballo Interplay, a comunicación en redes do circuïto de Agadic Cinemas de Galicia ou a xestión da mediateca dixital da Doc Next Network, un proxecto da European Cultural Foundation para impulsar a creación de discursos audiovisuais socialmente comprometidos entre mozas e mozos de toda Europa. Tamén colaborou programando contidos co Festival de Cans e co festival ZEMOS98 de Sevilla. Na actualidade é responsable da programación do Laboratorio Audiovisual de Innovación e Creación dentro do programa Coruña Dixital, do concello da Coruña.

Actividade

O obxectivo desta actividade é mostrar a diversidade de contidos en galego que se poden atopar na rede, tanto na web como nas distintas plataformas sociais e aplicacións móbiles. Nomeadamente nos blogs, Youtube, Ytwitter, e Instagram.

Comezará a actividade cunha exposición introdutoria na que se mostrarán distintos exemplos de contido publicado nas redes. A continuación pediráselles ás rapazas e rapaces que busquen, anoten e recomenden unha conta ou perfil en cada unha destas redes que lles guste, para facermos entre todas un mapeado de contidos interesantes, que clasificaremos por tema, por franxa de idade, por área xeográfica, etc, anotando as súas características, e reflexionando en grupo sobre esta busca.



“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



LEANDRO LAMAS
UN DEBUXO PASO A PASO

A primeira exposición de Leandro Lamas tivo lugar en Ferrol no ano 1998. Desde entón expuxo en varias outras cidades de España e Portugal. O seu estilo é naïf e caracterízase polo emprego da cor, nos últimos anos é un dos pintores con mais obra, incluída esta tanto en libros ilustrados para todas os públicos, discos, ...así como encargos personalizados e a súa presenza nas redes sociais das que son seguidoras moitas mozas e mozos.

Actividade

Con esta actividade Leandro realizará xunto co alumnado participante un debuxo na aula.

As persoas participantes coñecerán as ideas básicas do debuxo co que traballa no seu día a día no seu estudio Leandro, descubriendo e conseguindo resultados realmente sorprendentes para o público participante nos seus obradoiros, esta actividade ten moita demanda por parte do profesorado, mais a pouca dispoñibilidade do pintor dificulta contar con el nas aulas, nesta ocasión e dentro da campaña 'O galego, a miña lingua propia' decidiu adicar parte do seu tempo a estar cos e coas mais mozas e compartir todo o seu saber e amor polo noso idioma.

“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



ANTÍA OTERO

OBRADOIRO 'VERSOS EN PEGATINA'

Antía Otero (A Estrada, 1982) Tras licenciarse en Historia da Arte e formarse como actriz, traballa arredor da práctica escénica e da escrita. Como poeta gañou o VII Certamen Francisco Añón co poemario *De porta un Horizonte* e publicou *O Son da Xordeira* en Espiral Maior no 2003, *(Retro)visor* no 2010 (finalista nos premios AELG) e o *Cuarto das abellas* no 2016 (premio ao mellor poemario na II Gala dos libros do 2017), ámbolos dous en Xerais. No 2017 sae á luz á súa primeira incursión como autora na literatura infantil co álbum ilustrado *O branco non pinta* editado por Apiario.

A súa obra pode lerse tamén en multitude de publicacións colectivas, antoloxías e revistas.

Dende 2014 codirixe Apiario, un proxecto cultural onde se tecen cursos de escrita creativa cun selo editorial independente. Leva anos dedicada a coordinar obradoiros de arte, poesía e escrita creativa tanto para entidades públicas como privadas.

Actividade

Cantos versos collen nunha pegatina?. Que palabras estamos dispostas a levar pegadas nas nosas carpetas, nos obxectos que conforman a vida, no espazo público, que frases ou revelacións queremos compartir co mundo?, que diferenza hai entre escribir e tomar a palabra?.

No obradoiro aportaranse ferramentas que axuden a tomar consciencia do efecto que pode ter unha palabra en relación ao espazo no que sexa colocada. A vontade de escoller a frase exacta para a sensación concreta.

Na segunda parte do encontro e cos textos resultantes, convidarase ao alumnado a que realice as súas propias pegatinas.

Posibilidades do encontro de cara á dinamización do uso do galego: a actividade está artellada conceptualmente en torno á diferenza que hai entre escribir e tomar a palabra. Podemos tomar a palabra en galego, facela nosa, transmitir as nosas mensaxes?. A través da poesía e do formato da pegatina experimentanse esas posibilidades.



Andrés Goteira (director) e Suso López (produtor e actor) forman parte de Gaitafilmes, unha produtora que desde unha pequena vila galega, Meira, puxo andar o seu propio proxecto de longametraxe. *Dogs* foi rodada integramente en galego e nela que participaron técnicos e actores galegos.

Actividade

Unha charla sobre o emprego da nosa lingua en todos os procesos que envolve hoxe en día a realización dun filme e o seu uso no día a día dunha produtora audiovisual. Para iso valeranse principalmente na súa experiencia na produción de *Dogs*. A súa idea é amosar as oportunidades que o galego ofrece e rebater coa propia experiencia todos os prexuízos que hai sobre iso . Logo farase un coloquio co alumnado para enriquecer o conversa.

A actividade posterior consiste nunha pequena práctica de cine, a posta en marcha dunha escena en colaboración co alumnado, que ocupará os distintos roles que hai na rodaxe dun filme, tanto no equipo técnico como no artístico: cámara, dirección, auxiliar de dirección, continuidade, sonidista, pertiguista, arte, foto, produtor ou produtora, actores e actrices... Seguirase un guión previamente preparado para facer unha rodaxe sinxela, como un diálogo con dous ou tres planos.



“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



Deputación
DA CORUÑA

ROSALÍA FERNÁNDEZ RIAL
AULAS SEN PAREDES

Rosalía Fernández Rial (1988) concibiuse a través da palabra, ideando unha xénese inicial desde a literatura escrita e a linguaxe escénica. Na súa fase filolóxica indaga sobre teatro clásico e realiza diferentes traballos académicos vinculados ao Grupo de investigación Calderón de la Barca. Tras licenciarse inicia un período de mutación cara a didáctica das linguas, da literatura e da expresión dramática; primeiro no Traballo Fin de Máster e logo na súa Tese de doutoramento. Nese proceso de transformación intelectual, mantivo sempre unha intensa preparación física e actoral, mediante as que intenta interpretarse.

Como creadora, en especial de poesía, Rosalía rexenérase en cada un dos seus libros, entre os que destacan: *En clave de sol* (2009), *Átonos* (2011), *Vinte en escena* (2012), *Un mar de sensacións* (2012) ou *Ningún amante sabe conducir* (2014), *Contra-acción* (2016) ou *Sacar a bailar* (2016). Títulos que cos que se metamorfosea en presentacións performánticas e musicais.

Aulas sen paredes (libro-DVD, 2016) é a súa obra de ensaio máis relevante, que deriva da Tese Doutoral defendida ese mesmo ano e inclúe un documental audiovisual coa intervención didáctica na que usa a expresión dramática e teatral como ferramentas pedagóxicas para o ensino e aprendizaxe de linguas.

Actividade:

O proxecto propón unha nova metodoloxía didáctica para a aprendizaxe de linguas mediante o uso da expresión dramática e teatral como ferramenta pedagóxica dentro das aulas regradas do Ensino Secundario Obrigatorio. O método foi deseñado no marco dunha Tese de doutoramento elaborada na USC e posta en práctica cun grupo de 1º da ESO do IES público Xelmírez I de Santiago de Compostela nas materias de lingua galega e castelá de xeito coordinado. Mediante a expresión dramática e teatral o alumnado desenvolveu unha competencia comunicativa total.

O obradoiro constará dunha sesión de 50 min. e realizarase cun grupo de alumnado de aproximadamente 20 rapaces e rapazas. Durante este, poñerase en práctica unha das intervencións baseadas no uso da expresión dramática e teatral como ferramenta pedagóxica para o ensino da lingua propia e para o reforzo de actitudes positivas cara a esta.

“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



MJ PÉREZ
MÚSICA E AUDIOVISUAL

MJ Pérez é unha das novas voces do panorama actual da música galega. Defínese como “cantautora”, mais se algo está claro é que MJ non é unha cantautora ao uso. Inicia o seu percorrido en 2014 e acumula case 100 concertos por diferentes cidades e vilas galegas. Suma xa tres discos: un auto-editado (Ollos que non ven, síntoma de cegueira) e dous auto-producidos (Guerrilleira e Casandra), e estivo presente tanto en festivais coma nos principais circuítos musicais de Galicia.

A música de MJ Pérez bebe da esencia da canción de autor, unha fusión de diversos estilos musicais co predominio do rock-pop. A palabra e a mensaxe dos temas cobra especial protagonismo xunto coa voz de MJ, cargada de personalidade.

MJ comeza o seu percorrido en 2014 co primeiro traballo “Ollos que non ven, síntoma de cegueira”. O punto máis destacable deste momento para a artista foi a súa participación no “I Certame de Canción de Autor en Galego”, do que foi finalista xunto con artistas como Nastasia Zürcher, Sofía Espiñeira ou Alba María. O ano 2015 foi un momento de impulso para MJ, xa que comezou cun novo disco baixo o brazo: “Guerrilleira”. Nese ano aumenta o número de concertos e chega a estar presente en festivais coma o Noroeste Pop Rock.

Xa en 2016 acada o segundo posto no VIII Concurso Musical da Deputación da Coruña, con grupos como Bala, The Trunks ou Jamie Fifthring. O 2017 é un ano de inflexión para MJ, a artista presenta o seu terceiro disco, primeiro de estudio, titulado “Casandra” que marca un antes e un despois no seu traballo. Deste xeito, MJ despide o ano cunha intensa xira de presentación do seu novo disco e acadando un 1º posto na final do concurso Xuventude Crea 2017

Actividade:

MJ Pérez comparte de xeito distendido a presenza e importancia do galego no seu día a día, máis concretamente na súa faceta artística: a música e o audiovisual.

MJ contaralle ó alumnado e profesorado participante na actividade como o galego, lonxe de pechar portas, permite chegar máis alá. Así o demostra a través das súas cancións e con todo o traballo audiovisual que acompaña á artista (autoproducido na súa maior parte). MJ intercalará diferentes temas ao longo da intervención que servirán como fío condutor e eixo musical da actividade.

“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



GARCÍA MC
OBRAIDROIRO DE HIP HOP E RIMAS

García Mc comeza rapeando letras propias con 13 anos. Ao pouco, aínda na adolescencia, pasa a formar parte do proxecto musical rapeiro Ghamberros. É ademais un dos fundadores do colectivo hip hop Dios Ke Te Crew, co que acadaron unha grande sona en Galicia grazas ao seu primeiro álbum, XÉNESE (2006), facendo innumerables concertos en xiras galegas, por todo o estado español e mesmo en Cuba.

En 2012, froito do seu momento vital e atravesado pola súa relación directa coa realidade indíxena chiapaneca, García lanza ABAIXO E DE PÉ, o seu primeiro traballo discográfico en solitario, realizando unha ampla xira de presentación e mesmo xirando por México.

Levou o seu rap en galego a lugares como Dinamarca, Guiné– Bissau ou Portugal, e entende a música como unha ferramenta máis de intervención social e ponte entre culturas. En Decembro de 2013 lanza ABAIXO E DE REMIX, remesturas de Abaixo e de Pé a cargo dos produtores musicais galegos máis destacados.

Ten alma de comunicador, de divulgador e de embaixador cultural, ademais de ser educador independente impartindo obradoiros e conferencias de cultura hip hop desde hai máis dunha década. Ten a súa pegada en dúzias de discos de grupos galegos contemporáneos, musicou poemas de Celso Emilio Ferreiro en clave rapeira e formou parte da Banda Fura Fura (Homenaxe ao Zeca Afonso). Ata o 2016 participa activamente tanto en Dios Ke Te Crew como no proxecto de “Foliada Rap and Punk” de Labregos do Tempo dos Sputniks.

A inspiración do vivido no WOMEX 2016 en Santiago de Compostela, a feira de world music máis importante do mundo, foi a que fixo que aflorase esta nova idea: Nación Quilombo, o novo traballo discográfico de García MC.

Actividade:

García Mc leva rapeando sobre os escenarios desde os 14 anos. Sempre en galego, cos pes nesta terra pero coa mirada posta noutras latitudes, nas músicas de Colombia, de Chiapas ou do Brasil. A súa música ten a palabra como centro e iso é o que quere transmitir con estes obradoiros de rima, de improvisación oral, onde o alumnado pode participar desde o minuto un de xeito sinxelo, expresándose na súa lingua a través do hip-hop, e compartindo esta posibilidade cun directo compartido con el.

“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



MONOULIOUS DOP
MÚSICA, DIVERSIÓN E PARTICIPACIÓN

Monoulious DOP nace en 2012 como un proxecto musical único e exclusivo para internet. A curiosidade de Mon e Ula fai que empecen a subir videoclips a internet que eles mesmos producen, e que coa forza das redes sociais, pronto conten co apoio do público e que acaden máis dun millón de visitas na canle de Youtube, e outro tanto na canle de Facebook. Entre outras, foron tres veces gañadores do concurso Correlingua, que os levou a tocar por toda a xeografía galega. Neste momento teñen dous discos, o *Lp Padre* (Disco dobre) e *Chispum!*

Actividade:

O obxectivo da actividade é dinamizar, ensinar, valorar, respectar e, sobretudo, divertirse con música en galego mediante esta xornada na que os integrantes de Monoulious Dop farán que os asistentes interactúen con eles dunha maneira divertida e sempre coa música por bandeira.

Para iso seguiremos os seguintes pasos:

- Presentación. Mon e Ula contarán quen son, como chegaron a adicarse á música e comezarán a facer co grupo un quencemento físico e vocal para ir rompendo o xeo.
- Canción a coro. Farese 4 grupos entre o público asistente no que cada grupo vai interactuar simulando un instrumento (uns farán a percusión, outros os ventos, outros coros vocais e outros darán palmas) nunha canción que eles interpretarán.
- Micro-concerto. Rematarán a actividade tocando 4 ou 5 cancións do seu repertorio, no que convidarán ao público para que canten os seus retrousos e fagan palmas nos momentos axeitados, ofrecendo micro aberto á participación do público asistente.

Será un concerto en acústico, facilitando deste xeito a convivencia coas actividades que se están desenvolvendo no centro.



“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



DAVIDE SALVADO

MÚSICA TRADICIONAL DESDE E PARA A CONTEMPORANEIDADE

Davide Salvado é unha das voces máis carismáticas do noso país. De formación autodidacta, leva media vida recorrendo as aldeas na procura de ritmos, coplas e danzas. De todas esas mulleres que se foi atopando, aprendeu non só a tradición na música, senón todo un xeito de vivir. O amor a todas esas prácticas tradicionais e o respecto pola terra, fan do xeito de entender o canto para Davide moito máis que simplemente música.

No 2003 comezou a súa carreira profesional xunto a Ugia Pedreira (Marful) e o grupo Ecléctica Ensemble. Pouco despois uniuse como cantante e percusionista á banda do recoñecido gaiteiro Budiño, coa que xirou por escenarios de medio mundo. A súa versatilidade permitiulle achegarse tamén a xéneros como o cabaret ou o teatro. Davide colaborou ademais en varios traballos discográficos, entre outros Galiza de Kepa Junkera ou Sing me Home de Yo-Yo Ma & Silk Road Ensemble, gañador do GRAMMY 2017 a Best WorldMusic Album.

No 2011, editou o seu primeiro traballo en solitario, *Árnica Pura*, producido por Eliseo Parra, que esgotou catro edicións. Tras dous anos de xira, presentou *O Ladrón de Amorodos*, un espectáculo a trío xunto o acordeonista Santi Cribeiro (Berrogüetto) e o percusionista e gaiteiro Cristian Silva. Con este espectáculo, Davide foi escollido polo xurado internacional para a sección oficial de WOMEX 2014, a feira de *world music* máis importante do mundo. Grazas a isto, conseguiu unha grande presenza nos medios especializados internacionais, onde faláron del como unha das grandes descubertas dese ano.

En febreiro de 2015 editouse o disco *Rústica*, un proxecto moi especial e efémero xunto a Cristina Pato, Anxo Pintos e Roberto Comesaña, que acadou moi boas críticas. No 2015 editou o seu novo disco en solitario, *LOBOS*.

Actividade:

A música de Davide Salvado é fiel á tradición, a como el a aprendeu das mulleres maiores. Pero reinterpretáa desde unha óptica contemporánea, a súa, a nosa.

Nesta actividade fará un percorrido pola nosa tradición oral cantada, explicándonos de onde provén a música que el interpreta e mostrándonos os ritmos e as coplas máis representativas, sempre desde a visión de como se entendería hoxe en día esa música tradicional se tivese evolucionado con nós con normalidade.

“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



ALDAOLADO
AL PORQUE SI

Lucía Aldao e María Lado compoñen o dúo Aldaolado, co que levan dende 2005 achegando a poesía de maneira diferente a público de todo o país. Os seus recitais son auténticos espectáculos que unen a lectura de poemas propios, humor e música en directo, con moita frescura e unha importante participación do público. Son a comunión perfecta entre emoción e risa, e con eles estiveron presentes en festivais, festas, centros de ensino, concellos, teatros, bares e todo tipo de escenarios e eventos. Mesmo máis aló das nosas fronteiras.

As dúas poetas son autoras dunha ampla obra, inédita no caso de Aldao e editada en seis poemarios no caso de Lado, e ámbalas dúas contan con sobrada experiencia sobre as táboas, o que lles permite unir improvisación e números preparados a conciencia nas súas actuacións. Con estas armas falan do amor, da lingua, da muller, das súas propias experiencias como creadoras, do tempo que lles tocou vivir... Un Aldaolado é sempre unha celebración da poesía, da ledicia e da vida e unha demostración de como un poema pode mudar (un pouco) a realidade.

Para esta convocatoria prepararon un espectáculo pensado especificamente para os centros de ensino de secundaria que conxuga o mellor de Aldaolado cunha conversa coas alumnas e alumnos. Este evento leva por título *Porque si*.

Actividade:

Porque si responde á estrutura habitual dos espectáculos de Lucía e María. Estes xa adoitan ser moi participativos, e o público ten sempre moito que dicir neles. Pero nesta ocasión as poetas deixan lugar a un pequeno coloquio coa rapazada para tratar aqueles temas que se presentan durante o espectáculo.

Porque si conta as peripecias de Aldao e Lado para chegaren a poetas, as súas experiencias de formación e primeiros pasos no mundo literario, afondando nas razóns polas que escolleron o galego e como iso lles influíu na súa traxectoria e na súa vida persoal. Todas estas reflexións están feitas dende o humor e a crítica á solemnidade, e dan paso a poemas propios que ilustran en certa medida isto que contan, acompañados por veces de cancións. Así mesmo, en *Porque si*, Aldaolado propoñenlle a mozos e mozas un xogo que lles serve para convertérense en poetas ao mesmo tempo que descubren a súa capacidade innata para o galego.



“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



PAULA CARBALLEIRA
HISTORIAS DE ARREPÍO

Paula Carballeira adícase profesionalmente ao teatro e á narración oral desde 1992. Foi convidada aos principais festivais de narración oral tanto nacionais como internacionais (Portugal, Brasil, Chile, Ecuador, Perú, Colombia, Cabo Verde, Argentina, Costa Rica, México...). Participou en diversos programas da TVG (“Viradeira”, “O clan dos impostores”, “Libro de familia”, “Apaga a luz”, “A noite en branco”, “Pequeno Hotel”, “O rei da comedia”, “Rías Baixas”, “Máxima Audiencia”, “Contando estrelas”, “Pepe o inglés”) e ten colaborado en diferentes programas da Radio Galega (“Xamón, xamón”, “A taberna da galega”). Membro da compañía teatral Berrobambán desde 1996, coa que coordinou a programación infantil ASTEROIDE B-612 que se desenvolveu na Sala Nasa de Santiago de Compostela e no Concello de Ferrol. Ademais dun traballo continuado en Berrobambán, traballa como actriz ou directora en propostas ocasionais doutras compañías. Por exemplo, dirixiu os espectáculos de Talía Teatro “Mundos contados”, “Pequena” e “Rosa Caramelo e outras historias”; dirixiu e interpretou a proposta do Centro Dramático Galego para público infantil: “A cabana de Babaiagá” (estreada en marzo do 2006), e participou como actriz no espectáculo “Desde a sombra/Bufóns e Pallasos” da compañía Magrinyana.

É autora de numerosos varios títulos de literatura infantil e xuvenil en galego, ademais dos libros escolares de lecturas: “Alicia sabe voar” e “O asubío do vento do norte” (Anaya, 2006); “A Illa das morsas” e “A casa encantada de Vilachá” (Anaya, 2007), “Voces no sumidoiro” e “A maldición do dente de gato” (Anaya, 2008) e “Aldara na lúa” e “O barco pantasma” (Anaya, 2012).

Actividade:

O medo é unha das poucas cousas que non buscas. Ao medo atópalo. Os chamados “contos de medo” só perseguen o arrepío do momento, unha lixeira inquedaanza, unha sensación de vento frío que che aloumiña o pescozo. Candeas, aparecidos, ánimas en pena, agoiros, avisos...

Ben se pode dicir que o arrepío forma parte do outono e do inverno, e de aí proceden a maioría destas historias, das longas e escuras noites coa néboa ás portas. Contos que foron tecendo narradoras e narradores anónimos, ás veces recollidos por escrito, a maioría transmitidos oralmente para lembrarnos que a morte está á espreita, e que por iso hai que sentir con intensidade, tremer e rir cando o medo nolo permita, para esquecer por un momento o que agochan as tebras.



“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



XURXO SOUTO
SOMOS UN POBO DE ARTISTAS!

Xurxo Souto: A Coruña, 1966. Músico e escritor. Licenciado en filoloxía clásica, dende 1986 traballa en diferentes medios de comunicación.

Membro fundador do conxunto Os Diplomáticos de Monte-Alto. En radio dirixiu programas como “A Tropa da Tralla” (Radio Coruña), ou “Aberto por Reformas” (Radio Galega). No eido da imaxe, entre outros traballos, é autor do documental “Pucho Boedo, un crooner na fin do mundo”. O seu último libro até o momento titúlase *Contos do Mar de Irlanda* (2014).

Actividade:

A comezos dos anos oitenta, gurús había que insistían en que o galego non valía para o rock and roll. Apareceron os Resentidos co seu lp “Vigo, capital Lisboa” e quedou derrubado para sempre tan escuro tabú. Nos noventa, o poder da alianza do galego co rock amplificouse de vez coa revolución do bravú. Unha relación fecunda que continúa coa constante aparición de novos grupos e solistas. Historia sonora que debe ser coñecida pola mocidade, como referente e alimento dos seus propios proxectos.

Nesta sesión, a través dalgúns vídeos sobranceiros, reencontrarémonos cos fitos máis destacados deste fenómeno. E ao tempo, activaremos a creatividade das rapazas e rapaces presentes –somos un pobo de artistas!- a través dun obradoiro de “regueifa”: técnicas para a improvisación que veñen de moi atrás, cargadas de forza para os novos tempos.

Galego e rock and roll. Como proclama a consigna dos Diplomáticos de Monte Alto: Tanta paixón quen poderá detela!

“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



MUTANTE CREATIVO
OBRADOIRO DE GRAFFITI E MURALISMO

Mutante Creativo é unha criatura sen clasificar... Un organismo creativo multidisciplinar que muta e se transforma en cada proxecto, loitando pola superación e a orixinalidade nesta xungla de asfalto saturada por unha nube densa de datos e imaxes repetidas.

Mutante Creativo está formado por dous muralistas, Sokram e Mou, con longa e reputada experiencia no mundo do graffiti e o muralismo, así coma na tarefa de ensinar este tipo de arte a un público mozo durante os últimos 15 anos e ao longo de toda Galiza por institutos, colexios, concellos, festivais, etc... Diseñadores, artistas gráficos, graffiteiros, muralistas, músicos e vocalistas membros do colectivo hip hop Dios ke te Crew, e organizadores de varios eventos internacionais de arte urbana que a día de hoxe son referentes a nivel internacional como: DesOrdes Creativas. Festival Internacional de Arte na Rúa (Ordes, A Coruña - 10 edicións), RExenera Fest: Festival Internacional de Arte Pública (Carballo, A Coruña - 3 edicións), Compostela Contemporánea: Festival Internacional de Muralismo e Intervencións Urbanas (Compostela, 2 edicións), Cromático: Mural Fest (Cambre, A Coruña - 1 edición).

Actividade:

Esta proposta consiste nun obradoiro que quere ser un primeiro contacto coa técnica do graffiti por medio da realización colectiva dun mural.

1/Breve introdución histórica: Unha primeira fase teórica, na que se fai introdución breve ao alumnado no mundo do graffiti, a arte urbana e o muralismo.

2/Formulación e exercicios básicos: Unha segunda fase na que se lles explica a idea e procesos que se van a desenvolver no muro, amosándolles o bocexo que previamente elaborou o equipo de Mutante Creativo para a actividade e explicándolles cal vai a ser o método a seguir. Nesta fase explicárase tamén o funcionamento dos aerosois de xeito práctico e o alumnado realizará varias probas cos sprays antes de comezar a pintar o propio mural, para poder familiarizarse coa técnica.

3/ Realización do mural: Durante esta fase levarase a cabo a realización do propio mural que abrangue os procesos de marcado, recheo, efectos e trazado final, na que o alumnado pon en práctica o aprendido anteriormente coa nosa supervisión e axuda. O mural quedará finalizado ao remate da actividade, quedando no propio centro para o goce colectivo e como mostra do aprendido durante a actividade.



“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



CESTOLA NA CACHOLA
XOGANDO COA MODA ÉTICA

As persoas que traballarán na actividade serán Xoana e Raquel, socias-traballadoras de Cestola na Cachola, S. Coop. Galega.

Xoana Almar formouse como ilustradora, economista e antropóloga e xunto con Miguel Peralta traballa na área artística de Cestola na Cachola na creación de murais, cadros, contos ilustrados e outros debuxos propios, incluíndo deseños para a súa estampación en prendas e tecidos ecolóxicos e de comercio xusto dentro da liña de moda ética da cooperativa.

Raquel Doallo: é economista especializada no asesoramento a proxectos cooperativos, e conta con experiencia no eido da promoción do consumo consciente e o consumo responsable. Dentro Cestola na Cachola, unha das súas funcións é xestionar a distribución de prendas de moda ética da cooperativa.

Actividade:

Trátase dunha actividade que, a modo de xogo de mesa, axudará a visibilizar a realidade do téxtil na nosa contorna mentres aprendemos novos conceptos e palabras en galego relacionadas co sector. Para gañar haberá que demostrar quen sabe máis arredor de cuestións sobre marcas galegas de moda sostible e non sostible, datos sobre a historia do téxtil galego, info sobre tecidos ecolóxicos e de comercio xusto, significado dos nomes de distintas marcas (por exemplo: Xiro, MOV3, Cestola na Cachola)...en resumo, toma de conciencia e coñecemento arredor da moda e do impacto social que ela provoca.



“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



FRAN CAÑOTAS

TALLER DE XORNALISMO DEPORTIVO

Francisco Rego González é xornalista da Televisión de Galicia. Desenvolve o seu labor como tal no eido da comunicación deportiva, con narracións na Radio Galega de partidos fútbol, baloncesto, balonmán, fútbol sala, voleibol, etc.

Actividade:

- Obxectivos: Normalización do uso do galego como lingua habitual nos medios de comunicación.
 - Proposta: Taller de normalización lingüística na que se explicará o uso do galego nos medios de comunicación, incidindo na parte deportiva para que sexa de maior interese para os mozos e mozas participantes.
- 1- Explicación do uso do galego nos medios e os seus beneficios.
 - 2- Narración de momentos do deporte galego no que os usuarios e usuarias do taller poidan probar e aprender expresións típicas das retransmisións deportivas (goles de equipos galegos, momentos do baloncesto, triatlón, etc.). Gravaremos as locucións que se fagan no obradoiro como xeito de gardar o traballo no centro e de proposta para as actividades deportivas intercentros ou todas aquelas nas que poida participar o alumnado e que a partir deste obradoiro xere a opción de ser comentado, radiado, ou retransmitido en galego polos propios mozos e mozas que formen parte do público ou que participen activamente nos medios de comunicación existentes no entorno.
 - 3- Realización dun simulacro de conferencia de prensa post-partido con interacción entre as mozas e mozos, para que cada un poida facer preguntas ou ser preguntadas.
- Material que empregaremos: micrófono para a simulación da conferencia de prensa e vídeos necesarios. Posibilidade de que os centros aporten TV ou proxector.

“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



IRENE LOURIDO

‘O GALEGO A MIÑA LINGUA PROPIA’ NA TELEVISIÓN

Irene Lourido é licenciada en Xornalismo, Comunicación Audiovisual e Publicidade. Leva vinte anos dedicada á información televisiva na CRTVG. Actualmente presenta os informativos da fin de semana na canle pública, traballo que compaxina coa docencia na USC.

Actividade:

Irene achegará ó alumnado participante a súa experiencia como xornalista na CRTVG, e en xeral nos medios de comunicación sobre o uso do galego, abrindo unha conversa co alumnado participante.

Irene Lourido, acompañada dunha profesional cámara, desenvolverá en cada centro de ensino unha actividade de 50 min. de duración na que, partindo dunha nova de actualidade ou xerándoa, redactarán unha nova arredor do galego e a súa presenza nos medios de comunicación e con ela farán un xogo reporteira/entrevistada dentro do propio centro de ensino convidando a participar ó alumnado da aula, a persoal docente do centro ou incluso algunha persoa do entorno do centro que poida aportar unha visión á actividade xornalística deseñada.

Unha vez rematada a gravación, faremos chegar ó centro o resultado da edición da actividade e solicitaremos o uso da mesma na campaña en redes ‘O galego, a miña lingua propia’.

“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



Deputación
DA CORUÑA

LAURA ROMERO
PRESENTACIÓN DO PROXECTO ILUSTRADO
'AS MULLERES NA MÚSICA GALEGA'

Laura Romero nace en Alicante no ano 1991, e vive en Galicia (na vila de Ordes, A Coruña) dende que tiña oito anos. Os seus intereses sempre se inclinaron pola arte, polo que decide comezar os seus estudos artísticos dende o Bacharelato. É por aquel entón cando decide aprender a tocar a guitarra clásica, como pasatempo. Ó pouco tempo cambia a guitarra polo baixo eléctrico, e tamén se muda a Salamanca para comezar Belas Artes nesa cidade. Despois dun tempo sen tocar, entra como baixista na banda de funky pop The Coy Kois (banda formada por catro mulleres) e participa na gravación do disco. Xa licenciada en Belas Artes, a punto de comezar un máster en Arte Contemporánea en Pontevedra, comeza a tocar rock en Velvet Rain na súa vila. Dende que forma parte de Zënzar, a súa inclinación inicial pola pintura vai deixando paso a unha preferencia pola ilustración e polo debuxo urbano. O que non mudou foi o seu interese por temas coma a desigualdade de xénero, a teoría feminista, a historia e traxectoria de mulleres artistas e agora tamén, das mulleres músicas. Participou en proxectos expositivos coma “Macma. Mujeres artistas por y para mujeres activistas”, exposto en marzo de 2016 na sala Paco de Lucía de Madrid, Stripart 2015 no Centro Cívico de Guinardó (Barcelona), ou en Voilà la femme, en Marín no mesmo ano.

Actividade

Coa axuda de imaxe e audio presenta dende mulleres pioneiras coma Áurea Rodríguez, a primeira gaiteira galega documentada, ata músicas actuais coma Sés. Da primeira banda formada por mulleres nos anos 60 (o grupo de gaitas Saudade), do concepto “grupo de chicas” e do inxusto que é nomear a tódalas bandas femininas así, coma se todas tocasen a mesma música.

Tamén fala das mulleres que participaron no rock bravú, un estilo único galego pero moi masculinizado, igual que foi o caso da Movida Viguera. O rock bravú trata do orgullo de ser galego, dos barrios e das aldeas, foi música do seu tempo sen esquecer a tradición, o que supuxo un avance importante para o noso idioma: desde programas de radio e televisión ata a literatura, pintura e música axudaron a que toda unha xeración dispuxera dunha ampla oferta cultural en galego. E por suposto Laura Romero falará das músicas que cantan en galego hoxe en día, e que recuperan a música tradicional e o folk na música actual.

Algunhas das bandas e das músicas galegas ilustradas ás que fai unha achega desde o seu traballo gráfico son: Áurea Rodríguez Grupo Saudade, Josefa de Bastavales, Marisol Manfurada, Mercedes Peón, Cristina Pato, Susana Seivane, Mulleres Galegas Kañeras (colectivo), Belém Tajés, Guadi Galego, MÍ Pérez, Alba María, Tanxugueiras, Sés, A Banda da Loba, Najla Shami, Mounqup, De Vacas.

“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



LOIS BLANCO ARAÚXO
PROXECCIÓN DA CURTA 'FÁLAME DO SILENCIO' E CHARLA CO DIRECTOR



Lois nace na capital galega, debeu ser para poder moverse con máis comodidade, porque viaxou pola xeografía galega ata afincarse, xa adolescente, nas proximidades de Santiago. Igual por iso lle ferve tanto a cabeza agora. Viaxa, dentro do mundo da cultura, entre o audiovisual (Ciencias da comunicación), o teatro (dramaturxia e dirección) e a literatura (gañando premios en certames como o de Ames). Os puntos de encontro case sempre dan cun papel en branco, co que leva relacionándose dende os 9 anos. A súa última curta está movéndose en mercados e festivais do mundo, á de ser o pasado que nos leva inevitablemente ó futuro. Tamén participou cunha obra chamada Lady Shakespeare no festival de teatro máis grande do mundo, o Fringe de Edimburgo.

Actividade:

Consistirá nunha proxección da curtametraxe *Fálame do silencio*, que conta a historia dunha parella de mozos que están tentando atopar un punto en común para solucionar o seu desencontro amoroso. Despois do visionado procedemos ó debate na aula co estudantado, co obxectivo de facelas reflexionar sobre a comunicación no seu sentido máis amplo. A importancia do entendemento. Tamén falaremos sobre o mundo audiovisual e as súas posibilidades, abrindo preguntas e curiosidades sobre o mesmo. Tendo en conta a importancia que ten na actualidade polo acceso que se ten del nas redes. Por último, animarémolos a valorar a cultura e a utilizala como unha ferramenta moi potente de crecemento persoal e autoconecemento, co obxectivo de axudar a cultivar persoas máis libres e valentes.



“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



A RAÍÑA VERMELLA

CHARLA-REFLEXIÓN SOBRE O USO DO GALEGO NA SANIDADE

Iria Veiga naceu en Ferrol en 1981 pero vive en Santiago dende hai un par de décadas. Estudou Medicina na Universidade de Santiago, aínda que tamén pensou en estudar Filosofía. Finalmente, segundo ela mesma di 'conseguín xuntar ambos intereses' e hoxe é médica psiquiatra, traballa no Sergas no Hospital da Barbanza. Ademais, colabora en diversas actividades sobre divulgación científica, como Pint of Science, Escépticos no Pub e outras como o LGX15, e escribo o blogue O Outro Lado do Espello, sobre ciencia e divulgación. Participa no programa Burán (@radioburan) en Radio Campus Culturae.

A súa identidade (xa non tan) secreta en redes sociais é A Raíña Vermella (@rainhavermella).

Forma parte do Movemento Galego de Saúde Mental, unha asociación que loita contra as políticas privatizadoras no noso ámbito e a favor dos dereitos das usuarias, e da Sociedade para o Avance do Pensamento Crítico (ARP), unha asociación que promove o escepticismo e o racionalismo.

Actividade:

Iria Veiga falará en torno ao uso do galego no eido da sanidade, utilizando para isto diversas dinámicas de participación, fragmentos de películas ou vídeos dos que se poidan extraer situacións a debater, e tamén vivencias persoais, do alumnado e delas propias, que puideran mover á reflexión.



“ O GALEGO,
A MIÑA LINGUA
PROPIA ”



JAIONE CAMBORDA
O OFICIO DE CINEASTA

Estuda Comunicación Audiovisual en Madrid, Dirección de Cine na Escola de Cine de Praga (FAMU) e fai un posgrado de Dirección de Arte na Escola de Cine de Múnich (HFF).

Compaxina o seu traballo como directora con labores de guiión, dirección de arte e produción executiva.

En 2011 funda a produtora Esnatu Zinema coa que forxa un recoñecido traballo como directora de pezas rodadas con material fílmico de corte experimental tales como Proba de Axilidade, Nimbos, Lilit ou Rapa das Bestas coas que é seleccionada en múltiples festivais internacionais. Actualmente está rodando a súa primeira longametraxe coma directora: Arima

Actividade :

“O meu filme nace primeiro na miña cabeza, morre no papel, resucítano as persoas vivas e os obxectos reais que utilizo, que morren no celuloide pero que, colocados nunha certa orde e proxectados sobre unha pantalla, reanímense coma flores na auga.” (Robert Bresson en Notas sobre o cinematógrafo)

A conversa pretende achegarse, fundamentalmente, a unha definición do rol de directora ou director no cine, e amosar cal é a súa transcendencia nun filme. Indagaremos nas súas funcións e na importancia do punto de vista da cineasta no proceso cinematográfico. Tamén abordaremos a relación da directora cos demais departamentos creativos da produción. Desentrañaremos o mundo interno dunha rodaxe e falarase do traballo co equipo. Todo isto acompañado de imaxes cinematográficas que ilustren os contidos.